

بخش ۲

معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

واحد یادگیری ۱

تن‌پوش‌های زنانه از منظر طرح و مدل

طراح مد بودن، مقوله‌ای فراتر از فقط طراحی کردن و اتود زدن است. یک طراح باید بعد از گذراندن مهارت‌هایی از جمله: طراحی کردن، دانستن تاریخ لباس و شناخت و بافت پارچه‌ها و الگوسازی و دوختن لباس و مهارت‌هایی در نرم‌افزارهای مرتبط با مد و لباس و دانستن روند کسب و کار و... به کار خود پیشرفت دهد. لباس، فقط شما را پوشش نمی‌دهد، بلکه شما را تعریف می‌کند و به اطرافیانان می‌گوید که شما چه شخصیتی دارید و سبک منحصر به فرد شما را بیان می‌کند. برای یک طراح و مدلساز لباس، بسیار لازم و واجب است که انواع پوشش‌ها را شناخته و نام‌هایی که در دنیا از آن استفاده می‌شوند را بدانند؛ تا بتواند برای گام‌های بعدی یعنی طراحی و مدل‌سازی لباس و شناخت انواع فرم‌های اندام و انتخاب پوشش درست برای افراد مختلف، آماده‌تر بوده تا بتواند خلاقانه جلو رفته و مدل‌های کاربردی بیشتری را برای افراد جامعه خود طراحی نماید. با توجه به اینکه هنرجویان باید اسامی تمام پوشش‌ها را بدانند، به معرفی نمونه‌هایی از این پوشش‌ها پرداخته‌ایم.

پیش از تدریس مبحث بالاتن‌پوش‌ها سؤالاتی را مطرح نمایید و از هنرجویان بخواهید تا خوب فکر کرده و پاسخ دهند؛ هنرجوی این رشته باید توانایی شناخت انواع مدل‌ها را داشته باشد. مطمئن باشید این شیوه تأثیر مثبتی در روند پیشرفت هنرجو در حیطه طراحی لباس خواهد داشت.

در زمان شروع تدریس، تصاویری از نمونه بالاتن‌پوش‌ها از طریق ویدئو پروژکتور، پاورپوینت یا سی‌دی و یا پوستر، نشان داده و نام هر کدام را از آنها پرسش کرده تا پاسخگو باشند. با این کار آنها را وادار به تفکر کرده و جذابیت کلاس را با همفکری و مشورت همه کلاس، بالا ببرید. بعد از نام بردن نمونه لباس‌ها حتماً به واژه انگلیسی آن هم اشاره شود تا هنرجو بداند که دانستن آن واژه‌ها بسیار اهمیت دارند.

تن پوش‌های زنانه به ۴ دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

- ۱ بالاتن پوش‌ها
- ۲ پایین تن پوش‌ها
- ۳ روپوش‌ها و پیراهن‌ها
- ۴ اتصالات

در این بخش به شناخت نمونه‌هایی از انواع **بالاتن پوش‌ها** به همراه توضیحات لازم برای هر مدل، می‌پردازیم.

به پوشش‌هایی که قسمت بالاتنه اندام را پوشانده و بر روی اندام قرار می‌گیرند، بالاتن پوش گویند.

در کتاب هنرجو، چند نمونه از بالاتن پوش‌ها معرفی شده و توضیحاتی برای هر مدل داده شده است. در کتاب راهنمای معلم به دو مدل دیگر هم اشاره می‌کنیم که در دسته‌بندی بالاتن پوش‌ها قرار دارند.

پیلوم

هنلی

هر مدل از بالاتن پوش‌ها، جهت استفاده در محیط‌های متفاوت اجتماعی و در شرایط آب و هوایی و فصول مختلف و یا در منزل و بیرون از محیط منزل و باشگاه‌های ورزشی و نیز مهمانی‌ها، می‌توانند مورد استفاده داشته باشند.

ملوانی

بالاتن پوش ملوانی در گذشته پوششی برای دریانوردان و ملوانان نیروی دریایی بوده و از جنس کتان سفید تهیه می‌شده است. از دلایل سفید بودن رنگ لباس، یکی به دلیل قابلیت دیده شدن بالایی که دارد، در پیدا کردن افراد و نجات آنها

تأثیر زیادی داشته است. و نیز رنگ سفید، گرما و نور را بازتاب کرده و باعث خنک شدن فرد می‌شوند. این نوع از بالاتن پوش به عنوان لباس فرم مدرسه در برخی کشورهای آسیایی هم مورد استفاده داشته است و امروزه از ملوانی برای لباس کودکان و زنان، استفاده و محبوبیت خاصی دارند.

هنرآموز محترم، نمونه‌های دیگری از ملوانی را در جدول تصاویر به نمایش گذاشته‌ایم تا با داشتن آن نمونه‌ها راحت‌تر به هنرجوی خود ایده داده و در شناخت انواع ملوانی و اینکه تنوع در جنس و رنگ نمی‌تواند نام این پوشش را تغییر دهد، راهنمایی نمایید.

این بالاتن پوش با نوع یقه آن شناخته می‌شود و می‌توان مدل‌سازی‌های زیادی را از آن استخراج نمود.

نکته

از هنرجویان بخواهید، نمونه‌های دیگری از بالاتن پوش‌ها را بیابند و مانند نمونه جدول زیر، با خلاقیت خود و توضیحاتی مختصر، آلبوم کار خود را در پایان این پودمان تحویل و ارائه دهند.

تکلیف

تصویر بالاتن پوش	نام بالاتن پوش
	ملوانی Sailor

	ملوانی در قالب پیراهن زنانه
---	-----------------------------

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

نمونه‌های دیگر از ملوانی

	<p>ملوانی با دامن</p>
	<p>ملوانی در قالب بلوز</p>
	<p>پولوور یقه ملوانی</p>
	<p>پیراهن زنانه ایده از ملوانی</p>
	<p>نمونه فرم مدرسه</p>

بلوز

بلوز لباس مناسبی است که قبلاً توسط کارگران و دهقانان و هنرمندان پوشیده می‌شد و معمولاً در کمر با کمر بند جمع شده و بقیه لباس روی بدن آویزان می‌ماند. امروزه یکی از لباس‌های مهم زنان بوده و مورد استفاده فراوانی دارد و در مدل‌های بسیار متنوعی طراحی و دوخته شده‌اند. این بالاتن پوش بسیار شبیه پیراهن مردانه بوده و در جلو یا پشت با دکمه بسته شده و با دامن و یا شلوار پوشیده می‌شود. بلوزها می‌توانند یقه‌های مختلفی داشته باشند مانند انواع یقه‌های خطی، ایستاده و یقه ب.ب و یقه مردانه. و نیز می‌توانند آستین حلقه‌ای یا کوتاه و یا سه‌ربع و هم بلند طراحی شوند. بلندی بلوزها معمولاً تا کمر و یا تا باسن می‌رسند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
بلوز Blouse	

نمونه‌های بسیار فراوانی از بلوزها را می‌توانیم بیابیم. به هنرجو در این باره توضیحات لازم را بدهید. حتی تزییناتی از قبیل تور و گلدوزی و... هم برای بلوزها استفاده می‌شوند. بلوزها در مکان‌های مختلف از جمله منزل، مهمانی به صورت تک یا زیر کت، و زیر مانتو و پالتوها در بیرون از منزل هم مورد استفاده دارند. در بخش‌های بعدی می‌توانید از دانسته‌های قبلی هنرجو استفاده کرده و توضیحات بیشتری را از آنها بخواهید. اینکه با چه لباس‌های دیگری می‌توان اصول چیدمان را برای پوشش یک فرد قرار دهند.

پولوور

بالاتن پوشی است جلو بسته و معمولاً با یقه‌های گرد و هفت و بدون دکمه بوده و بر روی لباس‌های دیگر پوشیده می‌شوند. جنس آن از بافتنی بوده و به عنوان لباس گرم‌کننده در زمستان و به عنوان لباس گرمکن در محیط ورزش هم کاربرد دارند. نام دیگر آن سوییتر می‌باشد. همچنین این بالاتن پوش هم جذب و فیت اندام طراحی و بافته شده و هم گشاد و آزاد از اندام طراحی و ارائه می‌شوند.

تصویر بالاتن پوش	نام بالاتن پوش
	پولوور Pullover

پولوورها یا سویتر با شلوار و یا دامن بیشتر برای لباس‌های بیرون از منزل استفاده می‌شوند. و در زیر آن یک بلوز یقه‌دار بسیار شکیل به نظر خواهد رسید. پولوورها با شلوار و دامن پوشیده می‌شوند.

از هنرجو بخواهید بعد از جمع‌آوری نمونه‌های دیگر از پولوورها، برای زیر آن هم از بلوزهایی که تدریس شده بود در کنارشان چیدمانی داشته باشند و ارائه دهند. با این تکلیف، قدرت خلاقیت آنها را هم تقویت می‌کنید و هم می‌توانند بعد از گذراندن این پودمان، توانایی چیدمان در پوشش افراد را داشته باشند.

تونیک

این بالاتن پوش، در زمان رومیان باستان در مراسم‌های رسمی خود از آن استفاده می‌کردند. تونیک پوششی است استاندارد برای همه مردان و زنان، از بردگان تا اربابان، مورد استفاده بوده و برخی ساده و بعضی دیگر کمربندی هم روی آن می‌بستند. تونیک نوعی پیراهن آزاد و گشاد است که قد آن می‌تواند از ران تا ساق پا بوده و قد آستین آن هم سه ربع و بلند و گشاد می‌باشد و در پهلو چاک هم دارد. از تونیک به عنوان یک لباس مناسب تابستانه هم می‌توان نام برد که با دامن و شلوار و استرچ و پیراهن هم پوشیده می‌شوند. امروزه تنوع فراوانی از تونیک‌ها را می‌توان یافت که با گلدوزی و تور و نواردوزی‌های متفاوت، تزیین شده‌اند. تونیک‌ها جلو بسته بوده و در جلو روی یقه باز بوده تا بتوان لباس را بپوشند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
تونیک Tunic	

تیشرت

نوعی بالاتن پوش که جنس آن از نخ و پنبه بوده و الگوی تی شکل دارد. نمونه‌های اولیه تیشرت در زیر لباس‌ها پوشیده می‌شد و بیشتر مورد استفاده ملوانان و خدمه زبردربایی‌ها بوده است. در مناطق گرمسیری به دلیل هوای گرم به تنهایی پوشیده می‌شد.

امروزه تنوع بسیاری از این بالاتن پوش‌ها را در پوشش مردان و زنان و کودکان می‌بینیم که به عنوان یک پوشش راحت استفاده می‌شوند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
تیشرت T shirt	

پولوشرت

بالاتن پوشی است با یقه برگرد مردانه که معمولاً ۲ تا ۳ دکمه برای آن در نظر گرفته می‌شود. از این پوشش برای لباس‌های ورزشی از قبیل: گلف، تنیس و چوگان هم استفاده و شناخته می‌شوند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
پولوشرت Polo shirt	

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

تا به امروز مدل‌های زیادی از پولشرت‌ها طراحی و ارائه شده‌اند. مانند: پیراهن پولشرت، که از مدل اصلی پولشرت، ایده گرفته شده است. این بالاتن پوش با دامن و یا شلوار پوشیده می‌شوند و نیز در زیر برخی روپوش‌ها هم مورد استفاده قرار می‌گیرند.

بلوز یقه اسکی

این نوع از بالاتن پوش به دلیل ویژگی خاص در یقه آن به این نام شناخته می‌شوند و شبیه به پولوور بوده با این تفاوت که دارای یقه ایستاده و بلندی است که دور گردن را می‌پوشاند. این نوع بالاتن پوش در فصل سرد سال، پاییز و زمستان مورد استفاده قرار می‌گیرد. امروزه تنوع بسیاری از این بالاتن پوش را در جنس پارچه و بافت و الگوسازی لباس در پوشش‌های زنانه، مردانه و بچه‌گانه می‌بینیم.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
بلوز یقه اسکی Turtleneck	

از هنرجویان بخواهید تا در مورد این نوع پوشش نمونه‌های بیشتری را گردآوری کرده و با توضیحاتی از قبیل اینکه در کدام محیط‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، را بیان کنند. مانند مهمانی یا منزل یا بیرون از منزل و زیر روپوش‌هایی مانند مانتو و پالتوها و...
در زیر نمونه‌هایی از چیدمان لباس را نمایش داده‌ایم تا ایده گرفته و راهنمای بهتری برای هنرجویان خود باشید.

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

در پایان بخش بالاتن پوش‌ها، از هنرجویان خود تکالیف منزل را بخواهید. هنرجو باید نام هر بالاتن پوش را دانسته و تمام تصاویر را به درستی تشخیص داده و واژه

انگلیسی آنها را هم بداند.

تمامی بالاتن پوش‌ها با دامن و یا شلوار و یا ساپورت و جوراب شلواری، پوشیده می‌شوند. در بخش‌های بعدی با یادگیری بقیه پوشش‌ها باید بتوانند اصول چیدمان یا ست کردن را بیاموزند و آلبوم کار ارائه دهند. با تکالیفی که شما از هنرجو خواسته‌اید می‌توانند از عهده این کار برآیند.

تکلیف‌ها می‌توانند ترکیبی از طراحی روی مانکن‌ها و کولاژ به صورت آلبوم و یا پوستر، تهیه و ارائه شوند. همچنین می‌توانند پاورپوینت هم تهیه کرده و به تحویل کار خود اضافه کنند.

پایین‌تن‌پوش‌ها

در این بخش، به معرفی نمونه‌هایی از پایین‌تن‌پوش‌ها که شامل دامن‌ها و شلوارها می‌باشند، پرداخته‌ایم. و در کتاب هنرجو نمونه‌هایی از پوشش، به همراه توضیح درباره مدل لباس داده شده است.

دامن‌ها

دامن‌ها وقتی اندازه قد و بلندی آنها تغییر می‌کنند، خود اسم‌های متفاوتی از هم دارند. و نیز نام انواع دامن‌ها با معرفی واژه انگلیسی آن، به هنرجو کمک می‌کند تا بتواند با مطالعه و تحقیق، درک بهتر و صحیح‌تری از انواع پوشش‌ها داشته باشند. در این بخش بعد از یادگیری اسامی دامن‌ها، از هنرجویان خود مدل‌سازی‌های بیشتری را از دامن‌ها بخواهید تا به تنوع بسیار زیاد این مدل‌ها که برگرفته از مدل‌های اصلی دامن می‌باشند واقف شوند.

هنرآموز محترم، از هنرجوی خود جهت مطالعه و تحقیق بیشتر، درباره مدل‌های دیگر دامن‌ها تکلیف خواسته تا بداند یک طراح لباس و مد، نباید فقط به یادگیری شکل پوشش‌ها اکتفا کند و توضیحاتی را به همراه تصاویر باید ارائه کند. پس از تدریس این بخش و یادگیری هنرجو، به چیدمان انواع بالاتن پوش‌ها با انواع دامن‌ها بپردازید. و از هنرجو در این راستا تکلیف بخواهید. می‌تواند از تصاویر لباس‌ها و نیز از سبک کار کولاژ، استفاده کند. به این ترتیب که انواع بالاتن پوش و انواع دامن‌ها را جداگانه آماده سازد و با کنار هم قرار دادن آنها ترکیب‌بندی و چیدمان‌های مختلفی را انجام دهد. با انجام دادن این نمونه کارها، هنرجو درمی‌یابد که انواع دامن‌ها و بعد از آن مدل‌سازی‌هایی که خود می‌تواند انجام دهد، با کدام یک از بالاتن پوش‌ها بیشترین تناسب را دارد و هر چیدمان در چه مکان و موقعیت اجتماعی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. نمونه‌ای از چیدمان بالاتن پوش‌ها که با انواع دامن، می‌توانند ترکیب کرده و استفاده نمایند.

شلوارها

شلوارها یکی دیگر از نمونه‌های پایین‌تن پوش‌ها محسوب می‌شوند. بلندی و قد شلوارها و گشادی شلوارها نیز تنوع بسیاری را در این پوشش ایجاد کرده و هر کدام به یک نام خوانده می‌شوند. در کتاب هنرجو نمونه‌هایی از انواع شلوارها آورده شده و توضیحات لازم نیز برای هر کدام بیان شده است. شلوارها استفاده‌های بسیاری در پوشش‌های خاص در محیط کار و نیز خیابان و محیط ورزشی و میهمانی و منزل دارند. در محیط کارهای مختلف با توجه به نوع خدماتی که ارائه می‌شود انتخاب می‌گردند، که معمولاً دارای گشادی مناسب و نیز از جنس پارچه مناسب هر شغل استفاده می‌گردد. به عنوان مثال شلوار جراحان اتاق عمل، گشاد بوده یا

از لباس سرهمی و شلوار پیش‌سینه‌دار، برای مکانیک‌ها و خلبانان و چتربازان و نقاشان ساختمانی استفاده می‌گردد و یا شلوارهای ورزشی که حتماً از جنس پارچه متفاوت از بقیه که بیشتر از انواع تریکوها و پارچه‌هایی با الیاف کشسانی، استفاده می‌شوند و یا شلوارهای راحتی منزل که به طور معمول گشاد و بیشتر از انواع بافت تریکو و یا نخی و... استفاده می‌شوند.

در این بخش نیز همانند مبحث دامن‌ها، پس از تدریس و یادگیری هنرجو بهتر است چیدمانی از انواع بالاتن‌پوش‌ها را با انواع شلوارها داشته باشند و ارائه دهند. مانند مثال: تیشرت با شلوار راسته یا بلوز راپ باشلوار جین ۵ جیب یا بلوز با شلوار گشاد از جنس کتان و یا سویشرت کلاه دار با شلوار شکاری و...

هنرجویان می‌توانند، نمونه‌های چیدمان انواع بالاتن‌پوش‌ها با شلوارها را، به همراه اکسسوری‌های مختلف به چیدمان لباس‌های خود اضافه کنند و جلوه زیبایی به آلبوم کار خود دهند.

روپوش‌ها

این پوشش، معمولاً در خارج از محیط منزل، و بر روی لباس‌های دیگر، می‌پوشند. روپوش‌ها تنوع بسیار داشته و در محیط‌ها و فصل‌های مختلف، استفاده‌های متفاوتی دارند. معمولاً با تغییر در یقه‌ها و دکمه‌خورها و جیب و حتی برش‌ها و اضافه نمودن انواع کلاه‌ها در این پوشش تنوع ایجاد شده و به اسم‌های مختلف نام‌گذاری شده‌اند که در این کتاب با واژه‌های اصلی آنها آشنا شده و به طور صحیح، می‌شناسیم. بهتر است این اسامی را با واژه‌های انگلیسی‌ای که در دنیا به این نام‌ها می‌شناسند و ثبت جهانی شده‌اند، تدریس، و هنرجویان ملزم به یادگیری می‌باشند.

در کتاب هنرجو، نمونه‌هایی از روپوش‌ها آورده، و توضیحات لازم هم داده شده است و مانند بخش‌های قبلی، هنرجو باید برای یافتن نمونه‌های دیگری از روپوش‌ها، به تحقیق و بررسی پرداخته و نیز مدل‌سازی‌هایی که از این نمونه‌ها برگرفته شده است، را هم گردآوری کرده و به صورت آلبوم کار ارائه دهند. همچنین به چیدمانی از لباس‌هایی که تا الان تدریس شده و آموخته‌اند باید پردازند و به آلبوم تحویل کار خود اضافه نمایند. تا الان باید هنرجویان بتوانند واژه‌های این پوشش‌ها را به همراه تصاویر آنها، دانسته و پاسخ‌گوی شما باشند.

دو نمونه دیگر از روپوش‌ها

بایکر

ژاکت کش بافت

برخی از روپوش‌ها، ایده‌های بسیاری را به طراحان لباس و مد ما داده، و باعث تنوع فراوانی، در مدل‌سازی‌های لباس شده‌اند. مانند نمونه‌های تصاویری که در جدول نشان داده‌ایم.

			
کت برگرفته از پیلوم	پالتو دافل خزدار	ژاکت دافل کلاه دار کوتاه	دافل در غالب ژاکت

		
پارکا	ایده از پفکی	ایده از پفکی

نمونه‌هایی از چیدمان روپوش‌ها با انواع شلوار و بالاتن‌پوش‌ها را در تصاویر صفحه بعد مشاهده می‌کنید. مانند: روپوش پفکی بر روی پولوور به همراه شلوار راسته و نمونه‌های دیگر از این چیدمان‌ها را می‌توانند با یادگیری این بخش‌ها به آلبوم کار خود اضافه و ارائه نمایند.

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

			
روپوش پفکی با شلوار راسته	کت یقه انگلیسی با شلوار راسته	ژاکت یقه پهن شکاری با شلوار گرمکن	پالتو ارثشی با شلوار تنگ

چیدمان و ترکیب‌بندی مدل‌هایی از روپوش با دامن و یا شلوار و بالاتن‌پوش‌ها.

			
سوییشرت کلاه دار با شلوار راسته	ژاکت دافل با دامن پلیسه	کت راپ با شلوار چسبان	پانچو کپ با شلوار دم پا

پیراهن‌ها

پیراهن زنانه از اصلی‌ترین پوشش زنان و دختران، در دنیا محسوب می‌شوند که با تغییراتی در یقه‌ها و آستین‌ها و انواع دامن‌های متصل به بالاتنه و برش در لباس، می‌توان تنوع بسیار زیادی را در این پوشش ایجاد کرده که در منزل و میهمانی‌های ساده و رسمی و همچنین در زیر انواع روپوش‌ها نیز از آنها استفاده می‌گردد. بعد از تدریس پیراهن‌ها، از هنرجویان نمونه‌های دیگر آنها را به عنوان تکلیف بخواهید تا همراه با توضیحات لازم در آلبوم کار خود ارائه دهند.

			
پیراهن ایده از تونیک	پیراهن ایده از بلوز	چیدمان پیراهن گشاد با بلوز	چیدمان پیراهن با یک پانچو ساده

		
نوعی پیراهن راسته زیپ‌دار	چیدمان سارافون با کت زنانه	پیراهن راپ والان‌دار

اتصالات

اتصالات شامل یقه‌ها و آستین‌ها می‌باشند. در کتاب هنرجو، به نمونه‌هایی از انواع یقه‌ها و انواع آستین‌ها به همراه تصویر و توضیحات آن، پرداخته شده است. در تمام نمونه‌های بالاتن‌پوش‌ها و روپوش‌ها و پیراهن‌ها، با تنوعی که در یقه و آستین این پوشش‌ها داده می‌شوند، نام‌گذاری شده‌اند و به این نام‌ها در دنیا شناخته می‌شوند.

یقه‌ها به سه دسته خطی و ایستاده و برگردان تقسیم می‌شوند. نمونه‌های انواع یقه‌های خطی در کتاب هنرجو به همراه تصاویر و توضیحات آن آمده است. از یقه‌های خطی برای انواع لباس‌ها استفاده می‌کنند. مانند: مانتو، پالتو، کت، ژاکت، پیراهن زنانه، تیشرت، بلوزها و... یقه‌های ایستاده و برگردان نیز برای انواع بالاتن‌پوش‌ها طراحی شده و مورد استفاده قرار می‌گیرند. مدل لباس‌های محیط کار و اداری متفاوت از مدل لباس مهمانی و یا راحتی می‌باشند که باید برای هنرجویان توضیح کامل داده شود و نمونه‌هایی از آن را همراه با تصاویر در ویدئو پروژکتور و یا کتاب و مجلات نمایش داد.

آستین‌ها به دو دسته، آستین‌های سرخود و آستین‌های جدا تقسیم می‌شوند. و در تمام انواع پوشش‌ها مانند: بالاتن‌پوش‌ها و روپوش‌ها و پیراهن‌ها، استفاده می‌شوند و مدل‌سازی‌های زیادی را می‌توان خلق کرده و مورد استفاده افراد قرار داد.

بلوز طرح مردانه و الان دار در جلو و میج و یقه ایستاده و الان دار

در بخش‌های قبلی تمام نمونه‌ها، با نام اصلی و واژه انگلیسی آن تدریس شده که باید تمام آنها را هر هنرجو به طور کامل بداند. و این توانمندی را در خود تقویت کنند که با توجه به یادگیری تمام پوشش‌ها، نمونه‌های جدیدی از لباس‌ها را طراحی نمایند تا چیدمان و ترکیب‌بندی صحیح‌تری را در پوشش افراد خلق نمایند. باید تحقیق و بررسی بیشتری در این حیطة انجام داده و با مطالعه، اطلاعات جدیدتر و به‌روزتری را داشته باشند.

هنرجویان در آلبوم کار خود، باید برای هر نمونه کاری که گذاشته‌اند به همراه آن توضیحات کاملی از جزئیات لباس را هم ارائه دهند. یعنی نام پوشش و اسم یقه و آستین و... و اگر چیدمان و ترکیب‌بندی از پوشش‌ها را هم دارند باید نام تمام پوشش‌ها و جزئیات را در زیر تصاویر خود ذکر نمایند. و نیز اگر مربوط به مکان و شرایط محیط خاص از اجتماع می‌باشند را هم توضیح دهند.

در بخش تحقیق در کتاب هنرجو، با توجه به یادگیری تمام پوشش‌ها، هنرجویان باید یک کار خلاقانه از طراحی لباس را انجام داده و بعد از زدن اتوهای اولیه و به تأیید رسیدن هنرآموز، نمونه منتخب، در اندازه قطع آ ۳ با جزئیات و توضیحات خوب و مناسب ارائه دهند.

چند نمونه از کتاب‌های به روز دنیا که در حوضه مد و لباس می‌باشد را برای هنرآموز محترم معرفی می‌کنیم تا با مطالعه و تحقیق خود بتواند در این زمینه رشد بیشتر و به‌روزتری را پیدا کند تا راهنمای هنرجویان بوده و بتواند آنها را به تحقیق و مطالعه در زمینه مد و لباس، تشویق و هدایت کند.

نام کتاب	نویسنده
Beyond Design	Sandra J. Keiser and Myma B. Garner
Fashion History	Linda Welters and Abby Lillethun
Fashion Forward	Chelsea Rousso
Social Psychology of Dress	Sharron J. Lennon, Kim K.P, Johnson and Nancy A. Rudd
Style Wise	Shannon Burns - Tran and Jenny B. Davis

واحد یادگیری ۲

تحلیل سبک پوشاک در عصر حاضر

در عصر حاضر سبک پوشش افراد مانند یک وسیله ارتباطی می باشد و افراد مختلف، سبک های پوشش متفاوتی را انتخاب می کنند. زیرا هرکس خود را با توجه به شغل و طبقه اجتماعی و شرایط اقتصادی و نیز تفکرات خود، انتخاب می کند.

چیزی که ما می پوشیم و سبک لباسی که بر تن می کنیم در مورد ما، اطلاعاتی را به دیگران می دهد و ما را به آنان معرفی می کند. در واقع مانند یک زبان جایگزین است. لباس ها خیلی بیشتر از یک لباس هستند و مانند یک زبانی هستند که می توانند داستانی را درباره شما، بدون اینکه واژه های به کار برده شود، بگویند. پژوهشگران مد، کوشیده اند تا سبک های پوشش را دسته بندی و تعریف کنند. البته باید توجه کنید که بسیاری از مردم بدون آشنایی با این دسته بندی ها و تعاریف، لباس و پوشش خود را انتخاب می کنند و به صورت تلفیقی از چندین سبک استفاده می نمایند. در کتاب هنرجو یکی از متداول ترین دسته بندی از سبک های پوشش را آورده ایم که خوانده اید.

هنرآموز محترم قبل از تدریس این بخش از هنرجویان سؤال پرسیده و هنرجویان را وادار به تفکر کنید و بعد از تدریس ۴ دسته از سبک ها، دوباره سؤال بپرسید از جمله اینکه هر کدام از این ۴ سبک، می تواند شامل چه بخش هایی باشند و به جواب هایی که می دهند با دقت گوش داده و به ایرادات و نکات صحیحی که اشاره می کنند، پاسخگو باشید.

پژوهشگران، سبک های پوشش را به ۴ دسته اصلی تقسیم بندی نموده اند که شامل: سبک حرفه ای و سبک قدیمی و سبک فرهنگی و سبک محلی، که هر کدام خود به دسته های دیگری تقسیم بندی می شوند.

سبک حرفه ای به دسته های ارتشی و ملوانی تقسیم شده اند. و سبک قدیمی به دسته های ویکتوریایی و دهه هشتاد و... تقسیم شده اند. و سبک فرهنگی به

دسته‌های موسیقی و ورزشی تقسیم شده‌اند. و سبک محلی به دسته‌های اروپا، آسیا و آمریکا تقسیم شده‌اند. که به صورت خلاصه توضیح داده‌ایم.

سبک‌های محلی براساس منطقه جغرافیایی تقسیم‌بندی شده‌اند و بیشتر کشورهای دنیا با توجه به فرهنگ‌های متفاوتی که دارند، سبک لباس مخصوص به خود را نیز داشته‌اند مانند پوشش لباس مردمان اسکیمو و یا پوشش لباس مردمان سرزمین آفریقا که براساس هوای سرد و گرم، متفاوت از هم لباس می‌پوشند.

سبک‌های پوشش فرهنگی که شامل پوشش ورزشی و موسیقی می‌باشند خود نیز به زیر مجموعه‌های دیگر تقسیم می‌شوند. در بخش ورزشی، انواع پوشش‌های مختلف در ورزش‌هایی مانند: گلف و اسکیت و موج سواری و چوگان، هر کدام، پوشش و لباس مخصوص به خود را دارند. در موسیقی نیز زیرمجموعه گروه‌های موسیقی مختلف، سبک پوشش و لباس مخصوص به خود را دارند. البته این سبک‌ها و مدل‌ها در فرهنگ ایرانی - اسلامی ما نبوده و مورد تأیید فرهنگ ما نیستند.

سبک‌های قدیمی یا تاریخی به سبک‌هایی که از مدل‌های پیش از دهه ۱۹۲۰ میلادی ایده می‌گیرند، سبک‌های آنتیک گفته و آنهایی که از مدل‌های ۱۹۲۰-۱۹۹۰ میلادی ایده می‌گیرند را سبک‌های روستایی گویند. به طور مثال یک لباس متعلق به دوره ویکتوریا که یک لباس سبک قدیمی است، در حال حاضر قابل پوشیدن نیست؛ اما ایده‌هایی از آن، مانند کلاه‌های پردار را می‌توان در سبک‌های امروزه نیز به کار برد.

سبک‌های حرفه‌ای را که شامل لباس‌های ارتشی، ملوانی و خلبان‌ها هستند می‌توان مثال زد که از این سبک، در دوره عصر حاضر می‌توان، از جزئیات لباس‌های آنان مانند سردوشی‌ها و جیب‌ها و بوت‌های سربازان و از رنگ خاکی لباس آنان نیز ایده گرفته و در مدل‌های لباس امروزی استفاده نمود.

بعد از تدریس دسته‌بندی سبک‌ها، به مبحث دیگر که بسیار از آن می‌توان بهره برد و لازمه یک طراح مد و لباس می‌باشد، دانستن انواع سبک‌های امروزی است که در جهان امروز، متداول و محبوب هستند.

در کتاب هنرجو، به تعدادی از این نمونه سبک‌ها اشاره شده است. اسامی تعدادی از سبک‌های امروزی دنیا را در ادامه می‌بینید. که با واژه‌های انگلیسی آن، به هنرجو آموزش داده و از هنرجو بخواهید، تا بهتر بتوانند به بررسی آنان بپردازند.

سبک کلاسیک - سبک خیابانی - سبک هنری - سبک سنتی - سبک شیک - سبک پرزرق و برق - سبک رمانتیک - سبک دانش‌آموزی - سبک نامتعارف یا غیر رایج - سبک پسرانه - سبک روستایی .

سبک کلاسیک: لباس‌های سبک کلاسیک معمولاً دوخت‌های حرفه‌ای و زیبایی دارند و بسیار منظم و یک‌دست می‌باشند. سبک کلاسیک، پوششی است که

حالتی از ثبات و شکوه و وقار را القا می‌کند. افرادی که این سبک از پوشش را انتخاب می‌کنند، سبک‌های ماندگار را به مدل‌ها و سبک‌های زود گذر ترجیح می‌دهند. می‌توان از یک بلوز سفید ساده و یک شلوار راسته مشکی و کت سرمه‌ای یا مشکی به عنوان نمونه‌هایی از لباس‌های سبک کلاسیک محسوب نمود.

سبک خیابانی: سبک خیابانی معمولاً توسط جوانان در شهرهای بزرگ ایجاد می‌شود و به عنوان الگو قرار می‌گیرند که می‌توان این پوشش را به عنوان پوشش انسان‌های عادی محسوب نمود که تفاوت با لباس افراد مشهور دارد. برخی از نظریه‌پردازان مد، سبک خیابانی را نوعی هنر اجرا می‌دانند. این سبک را هر فرد می‌تواند به صورت علاقه شخصی و نمایش هویت خود به نمایش بگذارد. این سبک در قرن بیستم مورد توجه قرار گرفته است.

سبک هنری: این سبک از پوشش را همان‌طور که از نام آن مشخص است، بیشتر افراد هنرمند و کسانی که روحیه‌ای لطیف و هنردوست دارند، استفاده می‌کنند. در سبک هنری هنرهای دستی جایگاه خاص و ویژه‌ای دارند مانند تزیینات مختلف لباس و پارچه و زیورآلات و انواع بافت پارچه‌های دست بافت و...

سبک سنتی: در سبک سنتی معمولاً از پارچه‌ها و مدل‌ها و رنگ‌های غیرمعمول استفاده می‌شود و شبیه سبک هنری است. در فرهنگ پوشش غربی، ایده اصلی خود را از لباس کولی‌ها گرفته‌اند. از مشخصات اصلی این سبک، هنجارشکنی و استفاده از ایده‌های جدید است که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ میلادی در غرب بسیار محبوب و مورد توجه مردم بوده است. لباس‌هایی مانند بلوزهای روستایی و سربندها و پانچوها و شلوارهای جین سنگ‌شور شده و گردنبندها و دستبندهای متعدد، نمونه‌هایی از پوشش سبک سنتی می‌باشند.

سبک شیک: افرادی که سبک شیک را انتخاب می‌کنند، معمولاً بسیار ظاهری آراسته و جذاب داشته و از سبک پوشش کلاسیک هم استفاده می‌کنند.

سبک پر زرق و برق: در این سبک همان‌طور که از اسمش پیداست همه چیز پر زرق و برق است تا توجه‌ها را به خود جلب کنند. لباس‌ها و پوشش در این سبک بیشتر از اکلیل و پارچه‌های زری‌دار و پولک‌های براق و سنگ و نگین‌ها و تزیینات براق در آنها استفاده می‌شوند. مدل لباس‌ها، معمولاً نامتقارن و از چین‌ها و حلزونی‌های بزرگ و رنگ‌های متنوع و براق در آنها به کار گرفته می‌شوند.

سبک رمانتیک: پوشش‌های این سبک بیشتر از جنس پارچه‌های لطیف و تور و گیپور و پلیسه و چین و با طرح‌های گل و قلب و ستاره و خطوط منحنی، نقش پر رنگی داشته و بیشتر دیده می‌شوند.

سبک دانش‌آموزی: سبک دانش‌آموزی بر گرفته از لباس فرم دانش‌آموزان بوده است که توسط طراحانی مانند پری الیس و لیلی پولیتزر، معرفی شدند. این سبک در میان دانشجویان بسیار محبوب است. نمونه لباس‌های این سبک،

شامل دامن‌های پلیسه و یا فون، جوراب شلواری‌های ضخیم و یا جوراب نخی تا زانو، بلوزهای هتلی، پیراهن‌های مردانه، پاپیون، کراوات و نیز کفش‌های اسپرت و بدون پاشنه می‌باشند و به همراه یک ساعت مچی اسپرت بر مچ دستان به عنوان زیورآلات استفاده می‌شوند.

سبک نامتعارف: در این سبک، پوشش‌ها به صورت لباس‌های غیرمعمول و متفاوت بوده و از رنگ‌های قوی و گلدوزی و طرح‌های تزئینی نامتداول با چاپ‌های شلوغ، به همراه زیورآلات براق و درخشان استفاده می‌گردد. ممکن است آن پوشش در کشور یا منطقه‌ای دیگر، معمول باشد ولی در جایی دیگر، نامتعارف به نظر برسد.

سبک پسرانه: در این سبک به طور معمول، لباس‌ها آزاد بوده و لباس جذبی نمی‌پوشند و معمولاً دخترانی که علاقه‌ای به لباس‌های پرزرق و برق و کفش‌های پاشنه بلند ندارند، این سبک را انتخاب می‌کنند.

نمونه‌هایی از تیشرت‌هایی با طرح گرافیکی و پیراهن‌های مردانه و شلوارهای کتان و جین و کفش‌های اسپرت، استفاده می‌کنند که از لباس‌های سبک پسرانه محسوب می‌شوند. و از زیورآلاتی به غیر از ساعت مچی، استفاده نمی‌کنند.

سبک روستایی: این پوشش از لباس‌هایی با سبک قدیمی و روستایی استفاده می‌کنند. لباس‌های متداول این سبک در بین دهه‌های ۱۹۲۰ تا ۱۹۹۰ میلادی پوشیده می‌شدند. در این سبک گاهی در کنار لباس‌های قدیمی از زیورآلات مدرن و امروزی هم استفاده می‌کنند.

هنرآموز محترم از هنرجویان خود بخواهید تا با تحقیق و بررسی بیشتر، نمونه‌های دیگر از سبک‌های دنیا را هم بیابند و در آلبوم کار خود اضافه نمایند.

بعد از یادگیری انواع سبک‌های متداول در دنیا، باید موارد دیگر را هم مورد بررسی قرار دهیم. اینکه کدام سبک‌ها را در کشور خودمان استفاده می‌کنیم؟ با توجه به فرهنگ و عرف جامعه خودمان، کدام موارد مناسب مردم جامعه ما می‌باشند؟ به هنرجویان خود بیاموزید که تفاوت مد با سبک در چیست و قبل از تدریس سؤالاتی را مطرح کنید:

■ مد چیست و از آن چه می‌دانید؟

■ سبک یا استایل چیست و از آن چه می‌دانید؟

■ آیا مد با سبک تفاوت دارند؟ تفاوت آنها را در چه نکاتی می‌دانید؟

بعد از پرسش، پاسخ‌های هنرجویان را شنیده و سپس به تفاوت بین مد و سبک بپردازید. اصطلاحات مد و سبک در اطرافمان خیلی استفاده می‌شوند. با این حال بسیاری از افراد تفاوت این دو را نمی‌دانند.

مد در مورد لباس پوشیدن با توجه به مد روز است ولی سبک، بیشتر در مورد خود بودن است.

مد یا همان فشن، در حال حاضر وجود دارد و زودگذر و ظاهری است. مد یک گرایش

و روند گروهی بوده که به وسیله طراحان مد، انجام می‌شوند و در مجموعه‌های خود در هر فصل ارائه می‌دهند. و معمولاً خیلی زود مدل‌های جدیدتر جایگزین مدل‌های قبلی می‌شوند. البته در پودمان بعد درباره مد، بیشتر می‌خوانیم. سبک یا همان استایل، برای هر کسی منحصر به فرد و خاص آن فرد محسوب می‌شوند. و ابدی و همیشگی می‌باشند. سبک، باطنی و ناشی از درون فرد بوده و با توجه به شخصیت و بدن فرد، به صورت سفارشی انجام می‌شوند. این عقیده شخصی خودمان است که لباس و لوازم جانبی را با انتخاب خود داشته باشیم و خودمان انتخابشان کنیم.

اولین و مهم‌ترین قدم در انتخاب لباس برای خود، این است که فرد روی اعتماد به نفس خودش برنامه‌ریزی داشته باشد. این اعتماد به نفس به دیگران می‌گوید که تو به خودت احترام می‌گذاری و خودت را دوست داری و فقط برای خودت لباس می‌پوشی نه برای کس دیگری. خانم‌هایی که سبک و استایل شخصی خودشان را دارند، بسیار قدرتمند و جذاب هستند و می‌دانند که چه کسی هستند و می‌دانند که چه چیزی را می‌خواهند. لباس آنها نشان می‌دهد که چه احساسی در طول روز دارند.

جهت انتخاب استایل یا سبک برای خود، هیچ قانونی وجود ندارد ولی پایه‌های اصلی و مهمی وجود دارند. کسی که نکاتی از استایل یا سبک را می‌داند، می‌تواند سبک شخصی خود را مشخص نماید. به نکات زیر توجه کنید.

۱ او می‌داند چه چیزهایی را دوست دارد تا بخرد و چه چیزهایی برایش خوب است و به فرم اندامی او می‌آید.

۲ پایه و اساس علاقه‌مندی‌اش به مدل لباس را می‌داند. مثلاً اینکه ترنج کت کلاسیک یا پیراهن و لباس‌های کوتاه و... را دوست دارد. با این کار پایه استایل خود را می‌سازد.

۳ او لباس‌هایی که از مد افتاده باشند ولی احساسش نسبت به آن مدل خوب باشد را دوست داشته و آن را می‌خرد و به خانه می‌برد.

۴ درباره اهمیت کفش‌ها می‌داند و کفش‌های متنوعی دارد تا راحت‌تر با لباس‌های خود چیدمان داشته باشد.

۵ درباره اکسسوری‌ها هم اطلاعات دارد. مانند: کیف، گردنبند، گوشواره، دستبند و... .

۶ یک خیاط خوب را هم می‌شناسد.

۷ نباید طعمه مد و فشن شود، و هر گرایش و مد را به این دلیل که مد است و همه آن را انتخاب می‌کنند، او هم انتخاب کند.

۸ پول، اصل قضیه برای انتخاب سبک و استایلمان نیست. مثلاً ممکن است یک گوشواره دست‌ساز را از یک فروشگاه ساده بخرید ولی مانند یک گوشواره الماس از

آن در استایل شخصیتان استفاده کنید.

۹ می‌داند که چطور لباس‌هایش را چیدمان و ترکیب‌بندی کند یا همان دانستن اصول ست کردن.

۱۰ می‌داند که هر روز لازم نیست یک استایل زیبا و کامل و بدون نقص داشته باشد.

یکی از کارهای مهم و خلاقانه که یک طراح لباس می‌تواند برای افراد مختلف پیشنهاد دهد، ایجاد یک کمد لباس مناسب است. که در فصل‌های مختلف دسته‌بندی‌های خاص خودش را داشته باشد.

بهتر است که در انتخاب کمد لباسمان، دقت داشته باشیم. الهام گرفتن از ۱۰ تکه لباس که خیلی قابل توجه باشند، راحت‌تر است از اینکه ۳۰ تکه لباس داشته باشیم. گزینه‌های کلیدی را برای خود نگه داشته باشید و بقیه را کنار بگذارید و اهمیت ندارد، لباسی باشد که مدت‌ها پوشیده‌اید یا مد روز باشد، اگر استایل مورد علاقه شما نباشد باید کنار گذاشته شود. شما ممکن است تا به حال، با وجود داشتن لباس‌های زیادی در کمد لباس‌هایتان، برایتان پیش آمده باشد که با این وجود لباسی برای پوشیدن ندارید. پس بهتر است در ابتدا، کمد لباس خود را ساماندهی کرده و سپس تغییراتی در عادت‌های خرید لباس خود ایجاد کنید. در این بخش به نکاتی اشاره می‌کنیم تا به شما کمک کند تا کمد لباس مناسبی برای استایل شخصی خود داشته باشید.

۱ ابتدا لباس‌هایی که نمی‌پوشید و تنخور مناسبی برای اندامتان ندارند را کنار بگذارید. البته گفتنش راحت است ولی انجام این کار کمی مشکل می‌باشد.

۲ حالا با خودتان قرار بگذارید که لباس‌های سایز خودتان را بخرید. اگر سایز شما ۴۲ است، لباس‌های سایز کوچک‌تر را تهیه نکنید به این امید که قرار است لاغرتر شوید و سایز کم کنید. بهتر است واقع‌گرایانه انتخاب کنید و از لباسستان در

لحظه، لذت ببرید.

۲ خیلی زود گول تخفیف‌ها را نخورید، که چون تخفیف دارد پس بخرم. به‌طور مثال اگر لباسی که در تخفیف ۱۰۰ هزار تومان است، صرفاً به این دلیل که قیمت اصلی آن ۲۰۰ هزار تومان می‌باشد، خریداری نکنید مخصوصاً اینکه نیاز ندارید و قرار نیست به عنوان لباس مورد علاقه‌تان آن را بپوشید.

۴ صرفاً بر اساس مد روز بودن، استایل و سبک خود را انتخاب نکنید. مثلاً اگر پیراهن زرد کوتاه مد باشد ولی مناسب فرم اندامی شما نباشد، نباید خریداری کنید.

۵ وقتی می‌خواهید تغییراتی ایجاد کنید، شجاع باشید و احساسی برخورد نکنید. اینکه این لباس را به خاطر قیمت زیادی که برای آن پرداخت کرده‌اید، آن را در کمد لباس‌تان نگه ندارید، می‌توانید آن را به مؤسسه خیریه‌ای اهدا کنید. معمولاً اگر لباس‌هایی را که چند سال نپوشیده‌اید و در کمد نگه داشتید، از این پس هم نخواهید پوشید.

چارچوب و ساختار کمد لباس‌تان تشکیل شده است از گزینه‌های اصلی و ضروری که مناسب سبک و استایل شما باشد و همیشه شیک بوده و با هر چیدمان لباس‌های دیگر، می‌توانید ست کرده و استفاده نمایید.

هنرآموز محترم از هنرجویان خود بخواهید تا کمد لباس‌های خود را دسته‌بندی کرده و طبق سبک مورد علاقه خود، لباس‌هایشان را نگهداری نمایند.

به عنوان تکلیف از او بخواهید با ذکر اسامی لباس‌ها، یک کمد لباس مناسب استایل خود، در آلبوم کار خود، با تصاویر آنان، ارائه دهند.

در پودمان‌های پیشرو بعد از یادگیری بقیه مطالب، بهتر می‌توانند به اصول ست کردن و چیدمان لباس‌هایشان، مسلط شده و به صورت کاربردی‌تر در حوضه مد و لباس ادامه دهند.

پاسخ خود آزمایی‌ها

۱ یک طراح لباس چه مواردی را برای خلق یک اثر خوب باید رعایت کند؟

یک طراح لباس باید جنبه‌های متفاوتی از پوشش و مدل‌های لباس را مانند جنبه‌های زیبایی و هنر و کاربرد لباس، فرهنگ جامعه مورد نظر و حتی نوع اقلیم آب و هوایی را در نظر داشته باشد تا بتواند یک اثر خوب را خلق نماید.

۲ تن پوش‌های زنانه به چند دسته تقسیم می‌شوند، نام ببرید.
تن پوش‌های زنانه به چهار دسته تقسیم می‌شوند. ۱- بالاتن پوش ۲- پایین تن پوش ۳- روپوش‌ها و پیراهن‌ها ۴- اتصالات

۳ چند نمونه از بالاتن پوش‌ها را نام ببرید و خصوصیاتشان را تعریف کنید.
نمونه‌هایی که در جدول در کتاب هنر جو آمده است را باید نام ببرند و ویژگی‌های هر کدام را توضیح دهند. مانند: ملوانی، بلوز، پولوور، تونیک، تیشرت، پولوشرت و بلوز یقه اسکی.

۴ تفاوت دامن هشت ترک و دامن گودت‌دار چیست؟
دامن گودت‌دار از همان الگوی دامن هشت ترک بوده با این تفاوت که در بین ترک‌های دامن، تکه پارچه مثلثی شکل از پایین تا بالا دوخته می‌شود و گشادی بیشتری را در لبه دامن ایجاد می‌کند.

۵ کدام پوشش است که دامداران، کشاورزان و نقاشان ساختمان از آن استفاده می‌کنند؟
شلوار پیش‌سینه‌دار

۶ ویژگی‌های روپوش‌های دافل و پارکا را توضیح دهید.
دافل: این روپوش معمولاً از خز مصنوعی تهیه شده و جلوی آن با بندینگ‌هایی به دور دکمه بسته می‌شوند.

پارکا: نوعی کت و کاپشن همراه با کلاه است که کلاه آن دارای پوششی از پوست یا خز مصنوعی بوده و معمولاً از پارچه‌های ضد آب دوخته می‌شوند.

۷ یقه برگردان را توضیح داده و چند نمونه از مدل‌های آن را نام ببرید.
یقه برگرد به یقه‌هایی گفته می‌شود دارای برگرد هستند و تکه‌ای از یقه روی بالاتنه طراحی و برس شده است طوری که تکه‌ای از آن جدا است و تکه‌ای دیگر به یقه دوخته می‌شود. مانند: یقه انگلیسی، انگلیسی اولستر، یقه شال و یقه دیاموند.

۸ تفاوت یقه انگلیسی تب و یقه انگلیسی پیک را توضیح دهید.
تفاوت اصلی این دو یقه در این است که در یقه پیک، گوشه‌های برگردان به صورت نوک تیز و به سمت بالا طراحی می‌شوند ولی در یقه تب، گوشه‌های برگردان به سمت پایین بوده و دارای پهنای زیادی است.

۹ واژه سبک را تعریف کنید.

سبک پوشش به خصوصیتی اطلاق می‌شود که لباسی را از لباسی دیگر متمایز می‌کند.

۱۰ سبک محلی چیست؟ چند نمونه از انواع آن را نام ببرید.

این نوع از تقسیم‌بندی سبک براساس منطقه جغرافیایی است و بیشتر فرهنگ‌های دنیا، سبک‌های پوشش مخصوص به خود را دارند که بر پایه سنت‌های محلی و آب و هوای منطقه شکل گرفته‌اند. نمونه‌هایی مانند: اسکیموها، آفریقای‌ها، سرخپوستان و...

۱۱ یک نمونه از سبک‌های فرهنگی را نام ببرید و نظراتان را درباره ویژگی‌های آن بیان کنید.

هنری و یا ورزشی. سبک پوشش فرهنگی، تعلق فرد به این گروه‌ها در هر منطقه جغرافیایی و با هر قومیتی را نشان می‌دهد.

۱۲ ویژگی‌های سبک کلاسیک را توضیح دهید.

این پوشش در دهه‌های اخیر همیشه محبوب بوده‌اند. این سبک معمولاً از پارچه‌های درجه یک تهیه می‌شوند و دوخت‌های بسیار حرفه‌ای دارند و حالتی از وقار، شکوه و اعتماد به نفس را القا می‌کند و رنگ‌های این سبک معمولاً رنگ‌های خنثی هستند که گاهی با سبز و قرمز ترکیب می‌شوند و تزیینات بسیار ساده در این سبک مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۳ چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی میان سبک‌های سنتی و هنری وجود دارد؟ شباهت: سبک سنتی هم مثل سبک هنری، ردپاهایی از هنر و خلاقیت در خود دارد.

تفاوت: در سبک سنتی تقریباً از پارچه‌ها و مدل‌ها و رنگ‌های غیرمعمول استفاده می‌شود و در سبک هنری از مدل‌های منحصر به فرد استفاده می‌شود و متعلق به افراد خلاق و هنرمند است.

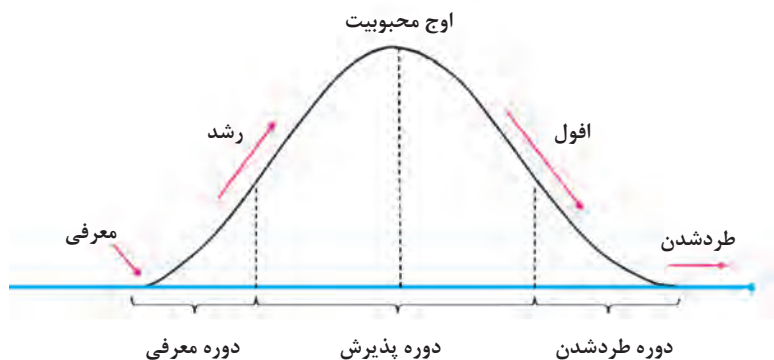
واحد یادگیری ۱

چرخه مد

در پودمان قبل درباره تفاوت مد و سبک، نکاتی را گفته‌ایم. در این پودمان به مد و چرخه مد می‌پردازیم. سبکی که برای مدتی محبوبیت می‌یابد و همه‌گیر می‌شود مد نام دارد. از هنرجویان خود سؤالاتی را که در بخش فکر کنید کتاب هنرچو آورده‌ایم را پرسیده و آنان را به صحبت و بررسی در این مورد تشویق نمایید. مثلاً: آیا می‌دانید نقطه آغاز هر مد کجاست؟ وقتی فردی لباسی را انتخاب می‌کند و می‌خرد به این معنی است که، سبک آن را پذیرفته و وقتی تعداد افرادی که آن سبک را خریداری می‌کنند افزایش یابد آن سبک مد می‌شود و این نقطه آغاز چرخه مد برای یک سبک پوشش است. یکی از مهم‌ترین مفاهیم دنیای مد «تغییر» است.

آیا همه مدها ماندگار هستند؟ البته که همه مدها زودگذر می‌باشند. برخی از مدها چرخ‌های طولانی داشته و برخی دیگر مدت زمان کوتاهی می‌توانند باقی بمانند. برخی هم در طول تاریخ تکرار می‌شوند و چرخه حیاتشان دوباره آغاز می‌شوند. باید توجه داشت یک مد در طول چرخه حیاتش در یک وضعیت ثابت نبوده و مراحل مختلفی را طی می‌کند. مسیری که مد از شروع پیدایش تا زوال و طرد شدنش طی می‌کند، چرخه مد می‌گویند.

یک طراح مد موفق کسی است که درک درست و عمیقی از چرخه مدهای پیشین و مدهای زمان حال داشته باشد. پژوهش و بررسی در بازار، اطلاعاتی را در اختیار طراحان می‌گذارد که باعث درک عمیقتر شما از طبقه‌ها و سطوح مختلف بازار مد، می‌شود. وقتی به این فکر کنید که طراحی‌های شما، به کدام بازار مد، تعلق دارد و چه مدت زمانی سبک شما ادامه خواهد یافت، از جمله پرسش‌هایی است که باید به عنوان یک طراح مد از خود داشته باشید. در نمودار چرخه مد می‌بینید که چرخه مد، پنج مرحله دارد. معرفی، رشد، اوج، افول و طرد شدن.

بیشتر سبک‌های مد در مرحله معرفی، با قیمت‌های بسیار بالایی معرفی و ارائه می‌شوند که فقط افراد خاصی از مجموعه‌های در حال معرفی این طراحان مد مشهور و معروف، بازدید کرده و توان خرید از آن مجموعه را دارند. در ادامه به تشریح پنج مرحله از نمودار چرخه مد می‌پردازیم.

در مرحله معرفی، عواملی که در جریان روندهای مد و وارد کردن یک سبک به چرخه مد، دخالت دارند شامل، ۱- مراکز آموزشی مد مانند: دانشگاه‌ها و مؤسسات و ۲- رسانه‌ها و سوپرستارها و ۳- شخصیت‌های محبوب و ۴- طراحان برندهای مطرح می‌باشند. با توجه به توضیحاتی که در موارد بالا، در کتاب هنرجو آمده است برای هنرجویان به طور کامل توضیح داده و سپس تکلیف کار در کلاس زیر را از آنها خواسته تا در کلاس انجام دهند.

هنرآموز محترم، نظرات هنرجویان را پرسیده و بعد از دانستن این موارد از آنها بخواهید، مثال‌هایی را که در جامعه خود دیده‌اند و وجود دارند را مطرح و در کلاس به عنوان تکلیف کار در کلاس، متن مناسبی را بنویسند. سپس از آنها بخواهید تا در کلاس متن خود را خوانده و ارائه دهند.

همان‌طور که در جدول چرخه مد می‌بینید مرحله دوم، مرحله رشد بوده که دومین مرحله از یک سبک در چرخه مد می‌باشد. در این دوره اگر یک سبک مد توسط تعداد زیادی از مردم خریداری و پوشیده شوند، مورد توجه قرار گرفته و تولیدکنندگان و طراحان این سبک مورد علاقه مردم را تقلید و تکرار می‌کنند یا با الهام گرفتن، طرح‌هایی را خلق می‌کنند. در این مرحله قیمت‌ها متعادل‌تر می‌شوند و در دسترس عموم مردم قرار می‌گیرند. و همه جا از جمله فروشگاه‌ها و رسانه‌ها، بر تن مردم در مهمانی‌ها و خیابان دیده می‌شوند و به این ترتیب، مدل‌های ارزان قیمت‌تر هم از آن سبک وارد بازار می‌شوند که بعد از این رشد، به اوج محبوبیت خود می‌رسند.

در مرحله سوم، یعنی مرحله اوج، سبک مورد نظر به تولید انبوه رسیده و در اوج محبوبیت خود قرار می‌گیرد که بیشترین فروش را هم خواهند داشت. سبک‌هایی که مدت زمان طولانی‌تری در این مرحله می‌مانند و محبوبیت طولانی‌تری دارند، به نوعی سبک کلاسیک، تبدیل می‌شوند و ماندگاری نسبی می‌یابند. و به این معناست که حتی پس از مرحله طرد شدن هم هیچگاه به‌طور کامل، کنار گذاشته نمی‌شوند و عده‌ای همیشه طرفدار آن بوده و در بعضی فروشگاه‌ها می‌توان آن مدل‌ها را پیدا نمود.

در مرحله افول، افرادی که به مد اهمیت می‌دهند، به خاطر تولید انبوه و کپی بیش از اندازه از آن سبک، دلزده شده و چون از نظر آنها تکراری شده، به دنبال سبک جدید و تازه‌ای می‌گردند. چون برای سبکی که همه جا هست و همه می‌پوشند، معمولاً حاضر نیستند پول زیادی بپردازند و در آخر، این سبک‌ها به قسمت حراج و سپس در جامعه و فروشگاه‌ها، خیلی کم‌رنگ می‌شوند.

در مرحله آخر، یعنی مرحله طرد شدن، چون افراد تمایلی به خرید و پوشیدن این سبک را ندارند، و هرچه قدر هم این محصولات ارزان باشند، حاضر به خرید نیستند و به اصطلاح دیگر این سبک و مدل‌ها، مشتری ندارند، تولیدکنندگان نیز از تولید دست کشیده و این سبک کم کم از بازارها خارج می‌شوند.

تئوری‌های مد

تئوری واژه‌ای با ریشه یونانی و به معنای پژوهش و تحقیق است. و نوعی تفکر اندیشمندانه می‌باشد. در واقع، نظریه یا تئوری، امکان توصیف واقعیات و پیش‌بینی وضعیت آینده را فراهم می‌کند و به پرسش‌های چرا، چگونه و چه چیز، پاسخ می‌دهد.

در بخش‌های قبلی درباره مد، آموخته‌ایم و می‌دانیم مدها دائماً در حال تغییر و تحول بوده و مانگار و همیشگی نیستند و گاهی فقط زمان بیشتری را دوام می‌آورند. با توجه به پیشرفت زیادی که در زمینه تکنولوژی در دنیا داریم، مفاهیم مربوط به طراحی مد و لباس بسیار مورد توجه نظریه پردازان و جامعه شناسان قرار گرفته است. یکی از جامعه شناسان سرشناس به نام توریستین وبلن، تئوری‌ای را به نام تئوری از بالا به پایین ارائه داد. همانطور که در کتاب هنرجو به‌طور کامل توضیح داده شد، آن مد در اختیار طبقات مرفه جامعه قرار داشت و سپس، افراد طبقات پایین جامعه از آنان پیروی کرده و آن مد به طبقات پایین‌تر هم رسیده و آن لباس‌ها را می‌پوشند. در واقع این تئوری نشان می‌دهد که، پوشش و سبک زندگی افراد طبقات بالای جامعه، چگونه بر طبقات پایین‌تر، تأثیر می‌گذارند. تئوری دیگری هم وجود دارد که برعکس تئوری قبل، نظریه پایین به بالا را داده بود. این سبک ممکن است با مدخیابانی یا جوانان شروع شود و به تدریج به سمت بالا حرکت کند، تا مورد قبول افراد قدیمی و ثروتمند، قرار گرفته و پوشیده شوند. نمونه این مدها مانند کاپشن‌های چرمی هستند که در ابتدا مورد استفاده افرادی مانند موتور سواران و مکانیک‌ها به دلیل جنس محکم و کاربرد حفاظتی که داشته مورد استفاده بوده و کمتر به دلیل زیبایی پوشیده می‌شدند. در این موارد، اگر این نوع لباس را شخصیت‌های مشهور، بپوشند، مورد توجه طبقات بالا قرار می‌گیرند. نظریه‌ای دیگر هم وجود دارد که، تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی بر سلیقه لباس‌ها و پوشش مردم را مورد بررسی قرار داده و به رابطه مد و هنرهای کاربردی می‌پردازد که به قانون لاور معروف است و این نظریه را آقای جیمز لاور، که مورخ هنری و متخصص تاریخ لباس بوده، داده است.

بی قید و بند	۱۰ سال پیش از شروع
گستاخانه	۵ سال پیش از شروع
جسورانه	۱ سال پیش از شروع
شیک	در زمان مد بودن
دُمده	۱ سال پس از مد بودن
شنیع	۱۰ سال پس از مد بودن
مضحک	۲۰ سال پس از مد بودن
سرگرم کننده	۳۰ سال پس از مد بودن
عجیب و غریب	۵۰ سال پس از مد بودن
جذاب	۷۰ سال پس از مد بودن
رومانتیک	۱۰۰ سال پس از مد بودن
زیبا	۱۵۰ سال پس از مد بودن

واحد یادگیری ۲

تحلیل فرم‌های اندامی در طراحی لباس

یکی دیگر از موضوعاتی که بسیار زیاد برای یک طراح لباس و مد، اهمیت دارد، دانستن و داشتن اطلاعات علمی در رابطه با فرم‌های اندامی و انتخاب لباس‌های مناسب آن اندام‌ها می‌باشند. در شروع تدریس این واحد یادگیری، قبل از اینکه توضیح و تدریس خود را آغاز نمایید، حتماً از سؤالاتی که در فکر کنید کتاب هنرجو، آمده است، بحث و گفتگو را با هنرجویان مطرح و آنها را به فکر کردن و پاسخ دادن تشویق نمایید. تا به عنوان طراحان لباس آینده، اعتماد به نفس آنان را تقویت و بالا ببرید. باید از هنرجویان بخواهید که در مورد هر یک از سؤالات شما، پاسخی را برای آن بیابند، حتی اگر به درستی پاسخ نگویند.

هنرآموز محترم یکی از اهداف این کتاب، یادگیری علمی در رابطه با مد و لباس بوده و اینکه بتوانیم توانایی هنرجویان را برای صحبت و سخنرانی کوتاه در رابطه با موضوعات مد و لباس و مخصوصاً واحدهای یادگیری که در این کتاب آمده است، را تقویت و بالا ببریم تا بتوانند در کلاس و جمع‌های بزرگتر سخنرانی داشته باشند. وقتی که سؤالات را مطرح می‌کنید، زمان کافی برای بحث و گفتگو به هنرجویان داده و به پاسخ‌هایشان خوب گوش کنید و سپس توضیحات و تدریس خود را آغاز نمایید. و به سؤالات مطرح شده به درستی پاسخ داده و از هنرجویان بخواهید تا یادداشت نمایند.

سؤالات فکر کنید:

مهم‌ترین نکات، جهت شناسایی فرم‌های اندامی چه مواردی هستند؟
برای تشخیص فرم اصلی اندام هر شخص، انجام تقسیمات طولی و عرضی اندام هر فرد ضروری می‌باشند.

آیا هر مدل لباسی که بخواهیم می‌توانیم بپوشیم؟

جهت انتخاب مناسب‌ترین لباس، بهتر است نکاتی رعایت شوند زیرا ما هر مدل لباسی را نمی‌توانیم بپوشیم. اول اینکه باید فرم اندامی خود را بشناسیم. دوم اینکه

تناسبات طولی و عرضی اندام خود را بررسی نماییم. سوم اینکه بتوانیم لباس مناسب اندام خود را انتخاب نماییم.

چطور می‌توانیم برای تمام فرم‌های اندامی لباس‌های زیبا و جذاب داشته باشیم؟

حتی اگر اندام ما دارای عیوبی باشند، اهمیتی ندارد زیرا با به‌دست آوردن اطلاعات علمی درست و شناخت اندام خود و انتخاب صحیح لباس، می‌توانیم متعادل و جذاب‌تر به نظر برسیم.

چطور می‌توان افراد را از اندام خود راضی نگه داشت؟

زمانی که فرد از اندام خود راضی نباشد، به این معناست که به‌طور حتم، قسمتی از اندام او کمی با سایزهای استاندارد، متفاوت است. که این موارد باعث نارضایتی افراد خواهد شد. اما وقتی که ما اطلاعات درستی از اندام خود داشته باشیم و با توجه به قوانین هر فرم اندامی، می‌توانیم لباس مناسب اندام خود را انتخاب نماییم و آن قسمت از عیب اندام خود را بپوشانیم و به این ترتیب ظاهری متعادل و جذاب برای خود بسازیم. در این صورت می‌توانیم از اندام خود با هر فرم اندامی که داشته‌ایم، رضایتمند باشیم.

برای تشخیص فرم اصلی اندام هر شخص، انجام تقسیمات طولی و عرضی شخص، ضروری می‌باشند.

سه قسمت اصلی اندام شامل:

۱ قسمت بالاتنه

۲ قسمت میانه اندام

۳ قسمت پایین‌تنه

این قسمت از اندام‌ها در شرایطی مانند: چاقی، لاغری، کوتاهی، بلندی، انحنا داشتن و یا برجسته بودن نسبت به یکدیگر، شکل‌های متفاوتی از اندام را نشان می‌دهند.

هنرآموز محترم تدریس را هم‌زمان با نشان دادن تصویر آن فرم اندام که تقسیمات روی آن نشان داده شده است را از ویدئوپروژکتور برای هنرجویان نمایش دهید تا بهتر در ذهن آنان جای گیرد. و نیز بعد از تدریس این بخش، از هنرجویان خود به‌صورت مکرر سؤالات را پرسیده تا پاسخ دهند.

فرم‌های اندامی زنانه

فرم‌های اندامی زنانه به پنج دسته تقسیم می‌شوند که شامل:

۱ اندام بالاتنه درشت

۲ اندام پایین‌تنه درشت

۳ اندام بالاتنه و پایین تنه درشت

۴ اندام میانه درشت مستطیل

۵ اندام میانه درشت سیب

حالا سؤال دیگری را برای هنرجویان مطرح نمایید. و بحث و گفتگوی آنان را با دقت گوش دهید.

به نظر شما بهترین فرم اندام‌ها، چه مشخصاتی می‌توانند داشته باشند؟ اندام‌هایی که در سه قسمت، بالاتنه و میانه و پایین تنه، دارای اندازه‌های عرضی و طولی متناسبی با یکدیگر هستند و به دلیل ویژگی‌های خاص اندامی‌شان مورد توجه بوده‌اند، به بهترین فرم اندامی شناخته می‌شوند که بقیه فرم‌های اندامی با این فرم که بهترین محسوب می‌شوند، مقایسه و سنجیده می‌گردند.

در کتاب هنرجویان توضیحات کاملی از این پنج فرم اندام زنانه، همراه با تصاویر مناسب آنها، نشان داده شده است. شما می‌توانید هم‌زمان، با نشان دادن این تصاویر از ویدئوپروژکتور، در کلاس به تدریس ادامه داده و توضیحات لازم هر فرم اندام را بدهید.

۱ اندام بالاتنه درشت: این نوع از اندام به نام دیگری هم شناخته می‌شوند، که مثلث وارونه می‌نامند. یعنی پهن‌ترین قسمت این نوع از اندام‌ها در سرشانه‌ها به چشم می‌خورند. و پایین تنه‌ای لاغر و باریک و مسطح دارند و این فرم اندامی، معمولاً لاغر و بلند دیده می‌شوند که به اندام پسرانه شبیه و معروف هستند. همین خصوصیات اندامی باعث شده تا این گروه بتوانند، لباس‌های بسیار متفاوت و متنوعی را برای خود انتخاب نمایند. و به نام اندام مخروطی نیز شناخته می‌شوند. در تصویر روی پروژکتور، نشان دهید که با کشیدن دو خط موازی از سرشانه‌ها به پایین، می‌بینید که پهنای باسن، بسیار کوچک‌تر از پهنای سرشانه‌ها می‌باشند و از خطوط موازی فاصله دارند.

۲ اندام پایین تنه درشت: این نوع از اندام به نام فرم گلابی شناخته می‌شوند که دارای باسن پهن‌تر از سرشانه‌ها، می‌باشند. این فرم اندامی، پایین تنه‌ای درشت‌تر از بالاتنه دارند و نسبتاً دارای ران‌های چاق هستند. آنها دارای شانه‌های باریک و کم‌عرض و سینه‌هایی کوچک و نیز کمری لاغر و بلند دارند و نیز به نام فرم مثلثی هم شناخته می‌شوند. اگر خط موازی را به باسن بچسبانیم، می‌بینیم که شانه‌ها از آن فاصله داشته و کوچک‌ترند.

۳ اندام بالاتنه و پایین تنه درشت: این نوع از اندام به نام فرم ساعت شنی شناخته می‌شوند که بالاتنه و پایین تنه‌ای عریض و پر، و هم‌اندازه داشته ولی دارای کمر و میانه‌ای باریک می‌باشند. این فرم اندامی یکی از زیباترین و جذاب‌ترین فرم اندام‌ها، شناخته شده‌اند.

۴ اندام میانه درشت سیب: این نوع از اندام به نام فرم سیب نامیده می‌شوند.

و به خاطر گردی اندام به این نام معروف می‌باشند. دارای سینه‌هایی مناسب ولی دارای شکم بزرگ‌تر از سینه می‌باشند. معمولاً کمر و میانه‌ای هم پر و چاق دارند. و نیز باسن تخت و مسطح داشته و دارای پاهایی لاغرتر از بالاتنه چاق خود دارند. البته برخی هم دارای پاهایی بزرگ می‌باشند.

۵ اندام میانه درشت مستطیل: این نوع از فرم اندامی به فرم مستطیل یا آجر شناخته می‌شوند. مهم‌ترین نکته در فرم اندامی آجر، این است که دارای کمری بدون انحنا و میانه‌ای پر می‌باشند و دارای شانه‌ها و باسن و کمر هم‌اندازه و برابر و سینه‌ای کوچک بوده و قسمت برجسته مشخصی در اندام خود ندارند. هنرآموز محترم، تصاویر مناسبی را از نمونه‌های فرم‌های اندامی در ویدئو پروژکتور، به هنرجویان نشان داده و ارائه دهید.

هنرآموز محترم بعد از تدریس و آموزش این مبحث، به عنوان تکلیف منزل، از هنرجویان بخواهید، تصاویری با مشخصات پنج فرم اندامی زنانه را در صفحاتی، چیدمان و به همراه توضیحات مناسب، در جلسه بعد ارائه دهند. که باید در آلبوم تحویل کار، آخر پودمان بگنجانند.

پس از یادگیری هنرجویان در بخش فرم‌های اندامی، باید توضیحات اضافه‌تری را به اطلاعات آنان اضافه کنید. از آن جمله می‌توان به مواردی همچون، تنوع بیشتر، فرم‌های اندامی اشاره نمود. هر کدام از این پنج فرم اندامی را می‌توان به فرم‌های بیشتری تقسیم نمود، که به هنرجویان کمک می‌کند تا با زیرمجموعه برخی از فرم‌های اندامی آشنا شده تا بتوانند برای انتخاب لباس‌ها، به‌عنوان یک طراح لباس، راهنمای خوبی برای افراد با اندام‌های مختلف باشند.

اندام بالاتنه درشت که به نام فرم مثلث وارونه یا فرم مخروطی معرفی شدند، دو زیر مجموعه دیگر نیز داشته است. که به نام‌های فرم آب‌نبات چوبی و دیگری فرم جام شناخته می‌شوند.

در فرم آب‌نبات چوبی، به غیر از سرشانه‌ها، سینه‌های بزرگی هم دارند ولی در عین حال پایین‌تنه‌ای لاغر و کم عرض داشته که، باعث دو سایزه شدن اندام آنها می‌شوند، چون سایز بالاتنه و پایین‌تنه آنها با هم تفاوت دارند، خیلی سخت لباس‌های خود را از فروشگاه‌ها تهیه می‌نمایند. اغلب این افراد اندام خود را بی‌قواره و نافرمان می‌دانند.

اندام جام یا گیلان پایه دار، شباهت‌هایی با فرم آب‌نبات چوبی هم دارد یعنی دارای سینه‌های بزرگ و پایین‌تنه‌ای باریک و لاغر ولی در مقابل دارای کمری بی‌انحنا و نیز پاهایی لاغر و بلند می‌باشند. آنها باید در انتخاب لباس‌هایشان، بر زیبایی پاهای بلند خود تأکید بیشتری نموده و لباس‌هایی که بالاتنه را لاغر و کم عرض و کوچک‌تر نشان می‌دهند را انتخاب کنند.

در اندام پایین‌تنه درشت که به نام فرم گلابی یا مثلثی معرفی شدند، دو فرم دیگر

نیز در زیر مجموعه این اندام قرار دارند که به نام‌های فرم زنگوله و دیگری فرم بطری شناخته می‌شوند.

در فرم زنگوله در عین حال که شباهت‌هایی با اندام گلابی دارند، همچون شانه‌های باریک و سینه‌های کوچک، ولی با این حال بر خلاف اندام گلابی، کمر و میانه‌ای پهن و پر، داشته و ران‌ها نیز درشت و چاق هستند. این افراد با بالاتر رفتن سن، به اندازه دور شکم و کمر آنها اضافه شده و چاق‌تر از قبل دیده می‌شوند. ولی با انتخاب درست لباس‌هایشان می‌توانند عیوب اندام خود را پوشانده و جذاب به نظر برسند.

در اندام فرم بطری، علاوه بر شانه‌های باریک و کم عرض و سینه‌های کوچک، دارای میانه و کمری بلند و لاغر بوده و نیز ران‌هایی پهن‌تر از باسن دارند. که اغلب به خاطر ران‌های بزرگ، بسیار خود را نافرمان دانسته و همیشه سعی در پنهان کردن آن دارند. ولی با انتخاب صحیح لباس و اینکه کمر و میانه‌ای بلند و زیبا دارند می‌توانند، اندامی جذاب داشته باشند.

در اندام بالاتنه و پایین تنه درشت، که به نام فرم ساعت شنی معرفی شدند، دو فرم دیگر نیز در زیر مجموعه این اندام قرار دارند که به نام‌های فرم گلدان و دیگری به نام فرم ویلون سل، شناخته می‌شوند.

در فرم گلدان، دارای سینه‌هایی بزرگ، ولی دارای میانه‌ای بلند و کمر باریک بوده و نیز باسن پهن و ران‌ها و پاهایی لاغرتر از اندام ساعت شنی داشته، ولی پاهایی کوتاه دارند که تفاوت آن را با ساعت شنی مشخص می‌نماید. ولی با انتخاب درست در لباس می‌توانند بسیار شکیل و زیبا به نظر آیند.

در اندام ویلون سل، دارای شانه‌هایی پهن و میانه‌ای کوتاه و سینه‌های برجسته و بزرگ بوده و نیز باسن و ران‌هایی بزرگ داشته، ولی پاهایی کوتاه و لاغر دارند. اغلب با اندام گلابی، اشتباه گرفته می‌شوند ولی این اندام با داشتن پایین‌تنه‌ای درشت، با قسمت بالاتنه خود تناسب و هماهنگی داشته و فقط پاهایی کوتاه‌تر دارند. که با انتخاب صحیح مدل لباس خود می‌توانند، جذاب به نظر برسند.

فرم اندام میانه درشت سیب و میانه درشت مستطیل یا همان آجر را معرفی نمودیم. و فقط یک فرم اندامی دیگر را باید معرفی نماییم که فرم ستون نامیده می‌شود.

اندام میانه درشت ستون، دارای شانه‌ها و باسن عریض و هم‌اندازه هستند و دارای کمر بدون انحنا و هم عرض و اندازه با دور سینه بوده، و میانه‌ای پر و بسیار بلند داشته و دارای پاهایی بلند نیز می‌باشند. این افراد دارای قد کشیده و بلندی هستند. ولی به نظر درشت می‌رسند. با این حال فرم ستون مانند خود را، ایراد اندامی خود می‌دانند زیرا به سختی لباسی را که قد و اندازه آن مناسب باشند در فروشگاه‌ها پیدا می‌کنند.

ارزیابی فرم‌های اندامی

در این بخش به بررسی و ارزیابی فرم‌های اندامی می‌پردازیم. در شروع از هنرجویان خود سؤالاتی را مطرح نمایید.

چگونه می‌توان فرم‌های اندامی یک فرد را تشخیص و تعیین نمود؟

برای تشخیص اینکه به کدام گروه اندامی تعلق دارید، اندازه‌های طولی و عرضی خود را بررسی نمایید. اندازه‌های عرضی شامل: شانه، سینه، کمر و باسن بوده و اندازه‌های طولی، برای اینکه بدانید دارای تناسب طولی هستید یا جزو اندام بالاتنه بلند و یا بالاتنه کوتاه می‌باشید. برای انجام این کار باید از فرد دیگری کمک گرفته تا اندازه‌های درستی را تعیین کنید.

اندازه‌گیری تناسبات طولی اندام

اگر دارای اندامی نرمال و متناسب باشید، نقطه فاق در میانه و وسط اندام شما قرار گرفته و در غیر این صورت دو نوع اندام دیگر داریم:

۱ دارای اندامی با پاهای بلند و بالاتنه‌ای کوتاه هستند.

۲ دارای اندامی با پاهای کوتاه و بالاتنه‌ای بلند هستند.

برای اندازه‌گیری تناسبات عرضی اندام، باید سه قسمت اصلی اندام را در نظر گرفته و با هم مقایسه نمایید. برای انجام این کار ابتدا کاغذی را به دیوار نصب کرده و خود را بر آن مماس کنید و فقط با مداد، دو طرف اندام خود یعنی، شانه، سینه و باسن و هم کمر را علامت گذاشته و اندازه آنها را یادداشت نموده و سپس مقایسه را انجام دهید.

هنرآموز محترم در کلاس از ویدئوپروژکتور استفاده نموده و جدول تشخیص فرم اندامی را برای هنرجویان تدریس نمایید. ابتدا سه قسمت اصلی اندام، یعنی شانه، سینه و باسن را در نظر گرفته و با هم مقایسه می‌کنیم. اگر فردی، شانه و سینه باریک‌تر از باسن داشته باشد، دارای اندام گلابی می‌باشد. اگر فردی شانه و سینه عریض‌تر از باسن داشته باشد، اندام مخروطی یا مثلث وارونه می‌باشد. ولی اگر شانه، سینه و باسن هم‌اندازه باشد، باید این اندازه‌ها را با سایز و اندازه کمر مقایسه نماییم. اگر کمر پهن‌تر از شانه، سینه و باسن باشد، دارای فرم میانه درشت سبب بوده و اگر دارای کمری باریک‌تر از شانه، سینه و باسن باشد جزو اندام ساعت شنی بوده و اگر کمر هم‌اندازه با شانه، سینه و باسن باشد، فرد دارای اندام مستطیل یا آجر می‌باشد. با این جدول، خیلی سریع فرم اندامی هر فرد را می‌توانیم مشخص و تعیین نماییم. در کلاس، هر هنرجو، اندازه‌گیری دقیق هم‌کلاسی خود را انجام داده تا بتواند تسلط کامل برای اندازه‌گیری و تعیین فرم اندامی افراد مختلف را داشته باشند.

این کار را بر روی افراد مختلف انجام داده تا هر چه بیشتر تسلط یابند. این قسمت از مهم‌ترین، وظایف یک طراح لباس می‌باشد، تا بتوانند فرم اندامی هر فرد را تشخیص داده و لباس مناسب اندام هر شخص را طراحی و تعیین نمایند. هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا تصاویر انواع فرم‌های اندامی را به همراه توضیحات کامل، ارائه و به آلبوم کار خود اضافه نمایند.

قواعد و کلیات پوشی برای فرم‌های اندامی

هنرآموز محترم از هنرجویان سؤالاتی را مطرح کنید و سپس تدریس را شروع نمایید.

به نظر شما لباس‌ها چه زمانی زیبا به نظر می‌رسند؟
زمانی که مناسب اندام هر فرد انتخاب شده باشند.

به چه لباس‌هایی لباس مناسب می‌گویند؟

به لباس‌هایی که بتوانند عیوب اندامی فرد را پنهان و قسمت‌های بی‌نقص و عیب، یا بهتر بگوییم قسمت زیبای اندام را، جلوه بخشد.

تنها در زمانی لباس‌های مناسب انتخاب می‌شوند که بر اساس قواعد و اصولی صورت گیرد که به عنوان نکات به پوشی می‌نامیم. در بخش‌های قبلی، نکات مهمی را از فرم‌های اندامی و تقسیم‌بندی انواع فرم‌های اندامی را به هنرجویان آموخته‌اید که بعد از شناخت و یادگیری کامل می‌توانند، پوشش مناسب این اندام‌ها را یاد بگیرند.

در پودمان اول با انواع پوشش‌ها که شامل بالاتن پوش‌ها، پایین تن پوش‌ها، پیراهن‌ها و اتصالات است آشنا شده‌اند و اکنون وقت آن است که از بین آنها، لباس‌های مناسب هر فرم اندامی را بتوانند، درست تشخیص دهند. در کتاب هنرجو، توضیحات کاملی از چگونگی انتخاب لباس‌ها برای فرم‌های اندامی مختلف داده شده است.

قواعد و کلیات پوشش اندام بالاتنه درشت اندام مثلث وارونه یا فرم مخروطی

برای انتخاب هر نوع لباس برای این فرم، ابتدا باید مشخصات فرم اندامی را دانسته تا بتوانیم در جهت رفع این مشکل، لباس‌هایی را طراحی و معرفی نماییم که عیوب اندامی را بپوشانند. برای اندام مخروطی به دلیل داشتن سرشانه‌های پهن، باید لباسی را در نظر بگیریم تا آن قسمت را متعادل و باریک‌تر نشان داده و برعکس، پایین تنه این فرم اندامی را پهن‌تر نشان دهد. یقه‌های هفت و گرد باز و نیز آستین‌های ساده بلند و سه ربع و رگلان نیز برای اندام مخروطی مناسب هستند. لباس‌هایی که در کمر چسبان ولی با دامن‌های فون با گشادی مناسب و نیز شلوارهای دم پا گشاد هم از لباس‌های مناسب این اندام محسوب می‌شوند.

بهتر است از برش‌های افقی و جیب و چین در محدوده باسن، بیشتر استفاده شوند تا اندام را بدون عیب اندامی نشان دهند. پارچه‌هایی با نقوش درشت که در پایین تنه لباس اندام مخروطی، استفاده می‌شوند بسیار مناسب بوده و نیز از رنگ‌های تیره در بالاتنه و از پارچه‌هایی با رنگ روشن و براق در پایین تنه بسیار مناسب می‌باشند. در اندام مثلث وارونه، باید یقه‌هایی را انتخاب نمایند تا آن قسمت بالاتنه درشت را، باریک‌تر و بلند نشان دهند. مانند یقه‌های گرد عمیق و هفت بلند و یقه‌های نامتقارن و یقه شال و انواع انگلیسی و... شلوارهای دمپا گشاد نیز بسیار مناسب هستند.

هنرآموز محترم به‌عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام بالاتنه درشت هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

قواعد و کلیات پوشی اندام پایین تنه درشت گلابی

بهتر است لباس‌هایی بپوشند که بالاتنه را بزرگ و پایین تنه را کوچک نشان می‌دهد و بر روی زیبایی کمر تأکید می‌کند. سینه‌های کوچک این امتیاز را به این افراد می‌دهد که به راحتی از پیراهن دکلمته و تاپ‌های بدون بند استفاده کنند. پیراهن‌هایی با آستین کوتاه و گشاد و حجیم، مانند کلوش، پفی یا کاپ، همراه با کمر چسبان، و دامن فون و نیم کلوش با گشادی کم بسیار مناسب هستند. گشادی شلوار بهتر است از پهن‌ترین قسمت باسن به پایین ریزش داشته باشد. بهتر است تونیک و شومیزهایی را انتخاب کنند که در ناحیه کمر، قالب تن بوده و پیش سینه و شانه‌ها، با چین و والان تزئین شوند. کت‌های چسبان با شانه‌های اپل‌دار و آستین‌های حجیم با جزئیاتی مانند برش‌ها و جیب بر روی سینه‌ها هم مناسب این اندام هستند. یقه‌های هفت بلند و عریض نیز بسیار مناسب هستند.

هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی که مناسب اندام پایین‌تنه درشت هستند را به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

قواعد و کلیات پوشی اندام بالاتنه و پایین‌تنه درشت ساعت شنی

بهترین گزینه، انتخاب لباس‌هایی است که تأکید بر کمر باریک این افراد داشته باشند. از یقه‌های باریک و کشیده، مانند یقه شال استفاده کنند که سینه‌ها را کوچک‌تر نشان می‌دهند. یقه‌های کوتاه مناسب نیستند چون پهنای باسن را بیشتر نشان می‌دهند. پیراهن‌های راپ با دامن‌های فون یا تنگ راسته و پیراهن‌های چسبان و نیمه چسبان با پارچه‌های نرم و بدون آهار و استرج مناسب بوده و شلواری راسته و نیز دمپاگشاد و فاق کوتاه هم بسیار مناسب هستند. این افراد نباید لباس‌های گشاد چین‌دار و پارچه‌های آهاردار، استفاده نمایند. استفاده از کمر بند نیز، تأکید بر زیبایی این افراد داشته و بسیار مناسب اندام ساعت شنی هستند.

هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام بالاتنه و پایین‌تنه درشت هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

قواعد و کلیات پوششی اندام میانه درشت سیب

اولین نکته مهم اینکه از گن و سینه‌بندهای مناسب و محکم استفاده نمایند. یقه‌های بلند و بیضی و چهارگوش که دارای یک ردیف دگمه‌خور باشند بسیار مناسب هستند. بلوز و پیراهن‌های راپ، که دارای برش در بالای خط کمر باشند، انتخاب مناسب دیگری برای افراد اندام سیب می‌باشد. دامن‌های راسته با کمی گشادی در پایین و همچنین شلوارهای راسته و دمپا گشاد، از جنس پارچه‌های بدون آهار و نرم، بسیار مناسب هستند. در اندام سیب خط کمر قابل تشخیص نمی‌باشند و میانه اندام عریض‌ترین قسمت اندام می‌باشند. بهتر است از لباس‌هایی استفاده کنند، که قسمت میانی اندام را باریک و کم‌عرض نشان دهد و بین انحنای و حجم قسمت پایین تنه و بالاتنه، تعادل برقرار کند تا فرم اندام ساعت شنی را القا نماید. البته بستن کمربندهای پهن تیره هم در باریک نشان دادن پهنای کمر، مؤثر است. خوب است از لباس‌هایی که در قسمت کمر چسبان باشند، استفاده نمایند البته از کمر به پایین با کمی حالت گشادی و فون طراحی شوند.

هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام میانه درشت سیب، هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

قواعد و کلیات پوششی اندام میانه درشت مستطیل یا آجر

افراد با اندام مستطیل، بهتر است از سینه‌بندهای مناسب استفاده کنند. پیراهن‌های راپ و پیراهن‌ها و بلوزهایی که خط کمر آنها، بالاتر از خط طبیعی

کمر، باشند بسیار مناسب می‌باشند. یقه‌های خطی باز و دکلمته و یقه‌های الماسی و یقه‌های دراپه نیز بسیار مناسب این اندام می‌باشد. بالاتن پوش‌هایی که در یقه و اطراف سینه، چین و یا دراپه دارند و همچنین دامن‌های گشاد، کلوش و نیم‌کلوش با پارچه‌های افتان و بدون آهار بسیار مناسب هستند. افراد با اندام مستطیل، نباید لباس‌های جذب بپوشند. ولی می‌توانند از شال یا دستمال‌گردن و حلزونی‌های بزرگ، برای جذابیت خود استفاده نمایند. این افراد به دلیل نداشتن انحنا در کمر، بهتر است از خطوط منحنی در لباس خود استفاده کنند. و باید طوری لباس خود را انتخاب و طراحی نمایند که به کمر خود انحنا و گودی دهند. استفاده از کمر بند هم مناسب می‌باشد. کفش‌های پاشنه بلند هم بسیار پیشنهاد خوبی می‌باشند.

هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام میانه درشت مستطیل، هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

از هنرجویان خود بخواهید تا جهت ارائه آلبوم کامل از این پودمان را انجام دهند. علاوه بر این کار، تحویل کار دیگری نیز در کتاب هنرجو آمده است که به عنوان تحقیق مطرح شده تا بعد از یادگیری این پودمان کار دیگری را هم تکمیل و تحویل دهند.

هنرجو باید یک یا چند فرم اندامی را انتخاب کند و سپس پوشش‌های خلاقانه‌ای را برای آن افراد طراحی و چیدمان نمایند. از تکنیک‌های مختلفی می‌توانند برای ارائه این کار استفاده نمایند، مانند طراحی با مداد و مدادرنگی یا گواش و... و کولاژ و ترکیبی از آنها تصاویر مناسبی را برای آن فرم‌های اندامی به کار گیرند. و در غالب

پوستر و یا تابلوهایی کار را تحویل دهند. از پاورپوینت هم می‌توانند برای جذابیت ارائه کار خود، اضافه کرده و در کلاس ارائه دهند. از اکسسوری‌های مناسب هر فرم اندامی هم، به کار اضافه نمایند. باید تمام نمونه‌هایی که ارائه می‌دهند، با توضیحات کامل تحویل شوند. باید بتواند متن‌هایی کوتاه در مورد موضوعات خود همراه با تصاویر، نوشته و در حضور بقیه خوانده و ارائه شود.

هنرآموز محترم سعی کنید خلاقیت خود را برای ارائه کار هنرجویان به کار بگیرید، و نمونه کارهای هنرجویان را در معرض دید عموم، قرار دهید. مثلاً در نمایشگاه‌ها و در دید هنرجویان مدرسه خود و همچنین می‌توانند پاورپوینت مناسب را در حضور معلمان و بقیه دانش‌آموزان مدرسه ارائه دهند. با این کار اعتماد به نفس هنرجویان را بالا برده و آنان را به سمت بهتر شدن و پیشرفت، هدایت کنید.